
Bærum kommune

Kommunalavdelingen for kultur, kirke og fritid

**Rådgivningsgruppen
for psykisk utviklingshemmede
Bærum kommune
Rapport - 1993/94**

Innledning	0
Målsetting.....	0
Sekretær/tilrettelegger	1
Evaluering	1
Tilhørighet.....	2
Arbeidsform	2
Antall medlemmer.....	2
Møtested.....	2
Møteaktivitet og møtedeltagelse	3
Organisering av møtene	3
Referansegruppen	3
Oversikt over saker	4
Høst 1993	4
Vår 1994.....	6
Høst 1994	7
Generelt om sakene	8
Fremtidsplaner	9

Innledning

I Bærum kommunes "Virksomhetsplan for mennesker med psykisk utviklingshemming 1992-1995" står det på side 42 under punktet om kompetanseoppbygging: *etablere rådgivningsgruppe med psykisk utviklingshemmede deltakere*. Ragnhild Pehrson utarbeidet i 1991 på oppdrag fra Bærum kommune en ideskisse til hvordan innhold og arbeidsoppgaver for en rådgivningsgruppe kunne legges opp. Intensjonen med opprettelse av en rådgivningsgruppe var å gi de psykisk utviklingshemmede mulighet for medbestemmelse. Det skulle også etableres et nettverk av kontaktpersoner rundt gruppen. I begynnelsen av 1993 ble jeg kontaktet av Bodil Riisberg med forespørsel om jeg kunne tenke meg å ta ansvaret for å opprette og lede en slik gruppe. Jeg sa meg villig til å ta ansvaret, under forutsetning av at mitt honorar kunne utbetales til meg som selvstendig næringsdrivende. Mitt utgangspunkt for å påta meg ansvaret for etableringen av Rådgivningsgruppen var tidligere erfaring fra arbeid med den aktuelle gruppen psykisk utviklingshemmede, min faglige bakgrunn som spesialpedagog og det at jeg er opptatt av medbestemmelse. Jeg startet arbeidet våren 1993 og gruppen hadde sitt første møte i august samme år.

Målsetting

Målsettingen for Rådgivningsgruppen er todelt og bygger delvis på ideskissen til Ragnhild Pehrson, et notat fra Bodil Riisberg og egne erfaringer underveis i arbeidet..

Internt - skoleringsdelen omhandler bla. forståelse av og kunnskap om egen funksjonshemming, kommunal forvaltning, media, politiske systemer, lover og regler. Og en praktisk del om bruk av overhead, snakke i mikrofon, tale for flere mennesker, lage plakater, skrive brev osv.

Eksternt - ansvarsdelen omhandler å følge med på saker som gjelder psykisk utviklingshemmede, spesielt de sakene som KKF arbeider med. Følge opp saker hvor Rådgivningsgruppen blir bedt om å uttale seg og saker hvor gruppen selv ønsker å uttale seg. Søke informasjon hos andre psykisk utviklingshemmede og ulike organisasjoner, samarbeide med disse og innkalle til møte når det er saker som trenger bredere behandling.

Rådgivningsgruppen har også et spesielt ansvar for å bidra til at informasjon blir tilrettelagt på en måte som gjør at flest mulig kan forstå den. Eksempel på dette er informasjon om planene for området Emma Hjorth og fritidskalenderen.

Målsettingen med Rådgivningsgruppen er også i samsvar med Regjeringens handlingsplan for funksjonshemmede 1994-1997 hvor "Bruker-medvirkning - i utforming og styring" er et av målene. Brukermidvirkning kan forstås som; rett til egne valg, uttalerett, medansvar, beslutningsansvar, ansvar for egne handlinger, rettigheter, plikter, full deltaking og likestilling, dvs. reell medbestemmelse. For å oppnå reell medbestemmelsen er det behov for kunnskap og informasjon. Ikke bare for gruppen psykisk utviklingshemmede, men også til kommunalt ansatte og samfunnet forøvrig. Mye av reformarbeidet er tilrettelagt uten at brukeren er deltakende i prosessen. Det mangler kunnskap og systemer som ivaretar en slik deltagelse. En rådgivningsgruppe er en motvekt mot tidligere praksis og et skritt i riktig retning. Det er med andre ord behov for å gi de psykisk utviklingshemmede mulighet til å vise at de har meninger. Det er viktig å understreke at gruppen ikke skal konkurrere med andre rådgivende organer, men være et supplement. Det er heller ikke snakk om å gjøre totale omveltinger i systemet, men sakte og sikkert tilpasse det slik at det gir den enkelte psykisk utviklingshemmede større grad av medbestemmelse.

Sekretær/tilrettelegger

Rådgivningsgruppen er avhengig av en sekretær og tilrettelegger for å kunne fungere. Sekretær/tilrettelegger har ansvar for møter, holde kontakten med samarbeidspartnere, innhente informasjon, tilrettelegge informasjon osv. På lengre sikt kan nødvendigheten av tilretteleggers rolle nedtones, men ikke i nærmeste fremtid. Medlemmen i gruppen må lære seg en ny type rolle. De må forstå hva ansvarsdelen innebærer. Denne rollen forutsetter erfaringer og kunnskaper som det er tilretteleggers oppgave å sørge for at de får. Som tilrettelegger kommer jeg ofte opp i situasjoner hvor spørsmålet om det er gruppens omdømme eller det enkelte medlems behov for utvikling som skal ivaretas. Et annet problemstilling er i hvilken grad kan jeg som tilrettelegger påvirker gruppen med mitt eget syn! Jeg mener at jeg mestrer denne oppgaven.

Evaluering

Ideskissen som Ragnhild Pehrson utarbeidet har vært grunnlagsmateriale for tilretteleggelsen den første tiden. Etter hvert har jeg utviklet egne metoder og løsninger. Pehrson og Pim Friestad (daglig leder i Løkkeåsveien) har kommet med innspill og kommentarer i forhold til mitt arbeid med Rådgivningsgruppen, men det har ikke vært anledning til en nøyere gjennomgang. Jeg mener det er viktig at flere har innsyn i arbeidet med Rådgivningsgruppen og at min rolle som tilrettelegger blir vurdert av andre.

Medlemmene i gruppen gir uttrykk for at de synes arbeidet er spennende og at de lærer mye nytt. "Utviklende og lærerikt", "Fått tatt opp mange saker, men det er mye igjen som må gjøres", "Intressert i å lære om kultur, kirke og fritid", "Få brukt det vi har i oss" - dette er noen av kommentarene medlemmene kommer med når de forteller om gruppen.

Tilhørighet

Rådgivningsgruppen hører til under kommunalavdelingen for kultur, kirke og fritid, men jobber også med saker som ikke nødvendigvis hører inn under denne avdelingen. Bodil Risberg var min kontakt-person i KKF den første tiden, men pga. permisjon kunne hun ikke følge opp. Det siste året har ikke Rådgivningsgruppen hatt noen kontaktperson med ansvaret for gruppens plass i det kommunale system. Jeg har opplevd dette som en utfordring, men samtidig som en belastning fordi jeg har manglet en ansvarlig person i kommunen å forholde meg til. Tilhørigheten til kommunalavdelingen for kultur, kirke og fritid ser jeg på som en fordel, forutsatt et nært samarbeid. Siden 1995 er gruppen lagt under avdeling for spesielle tiltak i KKF.

Arbeidsform

Min oppgave som tilrettelegger innebærer at jeg til enhver tid og i så stor grad som mulig er oppdatert på hvilke saker som er aktuelle for gruppen. Fordi Bærum kommune er en stor kommune, er det forholdsvis store saksmengder å forholde seg til. De sakene jeg mener er aktuelle for gruppen, blir lagt frem på gruppemøtene. Rådgivningsgruppen tar så stilling til om de ønsker å jobbe med saken. Medlemmene kommer også med egne saker de ønsker at gruppen skal jobbe med.

Antall medlemmer

Gruppen startet med fem medlemmer høsten 1993. I januar sluttet ett medlem og to nye startet i løpet av våren. Høsten 1994 begynte et nytt medlem og gruppen har for tiden 6 medlemmer, hvorav to kvinner og fire menn. Samtlige er engasjert i ulike kulturtilbud og har tanker og meninger om sin deltagelse i gruppen.

Møtested

Gruppen møtes annenhver søndag. Søndag er valgt, fordi programmet på møtene krever så mye konsentrasjon at det er en forutsetning at medlemmene er opplagte. I uken ellers er de slitne etter arbeid. Høsten 1993 holdt vi til i Klubbens lokaler i Trygdegården. På grunn av flyttingen til Løkkeåsveien, var vi uten fast møtested våren 1994. I denne perioden ble møtene avholdt hjemme hos medlemmene. Fom. mai 1994 kunne vi avholde møtene i Løkkeåsveien, men på grunn av etterisolering, må vi være i kafeen. Gruppen har med andre ord vært mer eller mindre på flyttefot hele tiden. Dette har selvfølgelig medført dårligere arbeidsbetingelser for medlemmene og for meg som sekretær og tilrettelegger. Aktivitetsnivået i perioden våren 1994 har vært preget av dette.

Møteaktivitet og møtedeltagelse

Det er blitt avholdt 8 møter høsten 1993, 10 møter våren 1994 og 8 møter høsten 1994. Høst 1993 var det et fravær på 17%, vår 1994 var det et fravær på 18% og høst 1994 var det et fravær på 19%. Dette gir et samlet fravær på 18% for alle tre semestre. I hele perioden har et av medlemmene vært under medisinsk behandling, noe som har ført til hyppig sykdomsfravær. Vedkommende har vært borte fra 10 av 26 møter og dette utgjør halvparten av alle fravær. Resten av gruppen har med andre ord et samlet fravær på 9% for hele perioden. Dette tilsvarer et medlem med fravær på annenhvert møte siden høsten 1993.

Organisering av møtene

Et medlem kommer kl. 17.00 og har møtelederfunksjon. Kvelden forberedes og brev gjennomleses. Til hvert møte er det en sakliste som er sendt ut på forhånd. Sakslisten inneholder faste punkter som godkjenning av siste referat, informasjon og eventuelt i tillegg til de sakene det jobbes med. Det skrives referat fra samtlige møter. I referatet er vedtak og ansvarlige for de enkelte sakene presisert. Sakslisten og referatene er skrevet i "UNIVERS størrelse 14" for at det skal være enklest mulig for medlemmene å lese det som står skrevet. Medlemmen har selv kommet frem til både skrifttype og størrelse. Sakliste og referat er sekretærens oppgave. Kl.18.00 kommer medlemmene og møtet varer til kl. 21.00. Det holdes en pause på ca. 15 minutter.

Referansegruppen

Våren 1993 ble det opprettet en referansegruppe i KKF. Referansegruppen skal koordinere og følge opp tiltak rettet mot psykisk utviklingshemmede og være et organ som Rådgivningsgruppen kan forholde seg til. Det var meningen at informasjonen skal gå begge veier. I egenskap av sekretær for Rådgivningsgruppen har jeg vært på samtlige møter siden høsten 1993, som observatør. Observatør-rollen har gitt meg innsikt i hvilke saker som KKF arbeider med. Medlemmer i Referansegruppen får referat fra alle Rådgivningsgruppens møter. Referat fra møtene i Referansegruppen blir lest opp for Rådgivningsgruppen. Jeg opplever at Referansegruppens funksjon idag i liten grad dreier seg om hva Rådgivningsgruppen jobber med. Det er for liten tilbakemelding og innmelding av saker. Jeg har informert Referansegruppen om dette, og det har skjedd en bedring i forholdet. Men det er fortsatt behov for at

Rådgivningsgruppen i større grad får sakene i skriftlig form og i god tid før eventuelle uttalelser må foreligge.

Oversikt over saker

Her følger en kort oversikt og beskrivelse av de sakene som gruppen har behandlet. Siden starten høsten 1993 har gruppen jobbet med 36 ulike saker. 22 av disse er interne, mens 14 saker er eksterne. Oversikten er delt inn etter semester.

Høst 1993

I perioden 12.09.93 til 12.12.93 ble følgende saker tatt opp:

- 01/93 MEDLEMMENE FORTELLER LITT OM SEG SELV
For at medlemmene i gruppen skulle lære hverandre å kjenne, fortalte alle litt om seg selv.
- 02/93 HVORDAN TROR DERE DET BLIR I GRUPPEN
Avklaring av hvilke forventninger det enkelte medlem har til gruppen.
- 03/93 SNAKKE TIL TELEFON-SVARER
Fordi sekretæren har en telefonsvarer og ønsker beskjed hvis det er noen som ikke kan komme på møte, øvde medlemmene seg på å gi beskjed til en telefonsvarer.
- 04/93 HVOR LENGE SKAL VI HOLDE PÅ UTOVER KVELDEN
Alle var enige om at vi skal starte møtene kl. 18.00 og slutte kl. 21.00.
- 05/93 SKAL DET VÆRE FLERE I GRUPPEN
Medlemmene ønsket flere velkommen, men ville vente til januar med å spørre flere.
- 06/93 MØTEREGLER
Det ble utarbeidet regler for hvordan et møte skal gjennomføres.
- 07/93 AVISUTKLIPP
Vi så på en artikkel i Bæringen om "Tilgjengelighet i Sandvika". Et eller flere av medlemmene hadde store problemer med å forstå over halvparten av ordene i artikkelen.
- 08/93 VIDEO OM HVEM VI ER
Vi ønsker å lage en video om gruppen. Enighet om at opptakene skal utsettes til den planlagte hytteturen (11/93). Med hensyn til video, så venter vi til fremtiden er mer avklart og utstyret i Løkkeåsveien er på plass. Saken er derfor utsatt inntil videre.
- 09/93 KULTUR-KONFERANSE I ASKER
Rådgivningsgruppen i Asker arrangerer Kulturkonferanse med deltakere fra både Norge, Sverige og Danmark. To av medlemmene i gruppen drar på konferansen. Positiv tilbakemeldingen, spesielt spennende å møte psykisk utviklingshemmede fra andre nordiske land. En inspirerende konferanse for de to som deltok.
- 10/93 "FRITID I BÆRUM" SE PÅ OVERSIKTEN
Kommentert kalenderen og sendt tilbakemelding til ansvarlig for kalenderen.

11/93 HYTTETUR

Vi forsøkte flere ganger å finne en helg som passet for alle sammen. Dette viste seg å være vanskelig før jul. Vi forsøkte på nytt våren 1994, men klarte heller ikke da å finne en passende helg og et bra sted å være. Saken er utsatt på ubestemt tid.

12/93 EMMA HJORTH (EHH)

Et av medlemmene i gruppen er spesielt opptatt av fremtiden til EHH og har det som sitt hovedområde (13/93). Gruppen har fulgt med på hva som er skrevet om planene og vært på flere møter med områdeprosjektet. Medlemmet har også vært alene på informasjonsmøter. Gruppen har blitt bedt om å supplere informasjonsbrosjyren med informasjon som psykisk utviklingshemmede er spesielt opptatt av i forbindelse med planene for området. Gruppen har også uttalt seg med hensyn til navn på området, etter å ha snakket med flere av sine venner om dette. Denne saken er ennå ikke avsluttet.

13/93 SAKER SOM MEDLEMMENE I GRUPPEN ER OPPTATT AV

Hvert enkelt medlem i gruppen har saker de er spesielt opptatt av. De har ansvaret for å følge opp saken og jobber også med denne på egenhånd. Følgende saker er medlemmene spesielt opptatt av: Tilgjengelighet i Bærum, EHHs fremtid, gruppeboliger med tilsyn, rettigheter på arbeidsplassen og Løkkeåsveien fritidssenter. Det nyeste medlemmet i gruppen har ennå ikke bestemt seg for område.

14/93 INFORMASJON PÅ KLUBBEN

Laget informasjon om Rådgivningsgruppen som ble brukt på Skuifesten.

15/93 TILRETTELEGGING AV SANDVIKA

Kommentert første utkast til tilgjengelighetsmal.

16/93 INTERVJU AV RÅDGIVNINGSGRUPPEN

Laget svar til spørsmål i forbindelse med intervju som ble foretatt av videogruppen i Klubben.

17/93 "PUNKTNYTT"

De medlemmene i gruppen som ønsker det har fått "Punktnytt" i posten. Punktnytt er et nyhetsblad med storskrift som kommer ut hver dag.

18/93 REGJERINGENS HANDLINGSPLAN FOR FUNKSJONSHEMMEDE 1994-1997

Sett på deler av handlingsplanen. Gruppen venter på en lettlestutgave av planen som snart skal foreligge. Medlemmene får tilsendt reformbulletinen "Min nye hverdag".

19/93 RÅDHUSPOSTEN

Forslag fra et av medlemmene om å bli intervjuet av Rådhusposten. Intervjuet ble foretatt før sommeren 1994.

De fleste sakene er avsluttet, men f.eks. sak 12/93 Emma Hjorth holder gruppen fortsatt på med. Noen av sakene trenger jevnlig evaluering, f.eks. møterepler.

Vår 1994

I perioden 09.01.94 til 05.06.94 ble følgende saker tatt opp:

01/94 POSTKONTORET I SANDVIKA

Tilrettelegging av Sandvika postkontor startet som et mulig samarbeidsprosjekt med Rådgivningsgruppen i Asker. Gruppen besøkte postkontoret i Sandvika og laget liste

over mulige forbedringer. Denne saken er ikke avsluttet.

02/94 HOVEDUTVALGSMØTE 27. JANUAR

Medlemmene har vært på to hovedutvalgsmøter i KKF. Sekretæren følger med på hvilke saker som kommer opp i hovedutvalgsmøtene. Når det er saker som det er aktuelt for gruppen å følge, møter så mange som mulig. Viktig at gruppen har kunnet forberede seg på sakene på forhånd.

03/94 TILRETTELEGGING AV SANDVIKA BUSS- OG TOG-STASJON

Befaring på Sandvika tog/buss-stasjon. De viktigste punktene er sendt til veivesenet.

04/94 ANDRE SAMARBEIDSPARTNERE

Det er viktig å samarbeide med andre grupper som jobber med tilsvarende saker. Gruppen utveksler kontinuerlig referater og andre sakspapirer med Funksjonshemmedes Felles Organisasjon, Emma Hjorths Venner, Bærumsgruppen av Norsk forbund for psykisk utviklingshemmede, Områdeprosjektet (EHH), Rådgivningsgruppen i Asker og Trondheim. Gruppen har til nå hatt møte med Askergruppen og med en representant for Emma Hjorths Venner.

05/94 KALENDEREN - "FRITID FOR ALLE"

Ny gjennomgang av kalenderen. Kommentarer sendt til ansvarlig for kalenderen.

06/94 KURS I PRESENTASJONSTEKNIKK 23. APRIL

Ett av medlemmene i gruppen var på kurs i presentasjonsteknikk i Asker.

07/94 STAND PÅ INTERFESTIVAL PÅ EMMA HJORTHS HJEM 11. JUNI

Gruppen hadde en bemannet stand på festivalen.

Høst 1994

08/94 MØTELEDER

Medlemmene skifter på å være møteleder. Den som er møteleder kommer kl. 17.00 og forbereder møtet.

09/94 EPILEPSI

Saken startet med at et av medlemmene i gruppen ville fortelle de andre i gruppen om epilepsi. Det er nå igang et samarbeid med brukerrådet i Løkkeåsveien for å arrangere et kurs om epilepsi for alle medlemmene.

10/94 KUNNE SVARE FOR SEG

Når et av medlemmene i gruppen forklarer en sak, er det viktig at alle forstår det som blir forklart.

11/94 VENNE-TREFF I ASKER

Treff med gruppen fra Asker.

12/94 ÅPNING AV KLUBBEN

Et av medlemmene i gruppen forberedet en tale som skulle holdes under åpningen av Løkkeåsveien. Beklageligvis ble det ble ikke tid i programmet for dette.

13/94 FOLKEAVSTEMNING OM EU

Vi hadde ikke nok tid til å forberede saken og den ble derfor strøket.

14/94 KULTURKONFERANSEN 94

Fire av medlemmene var med på hele eller deler av konferansen.

15/94 SANDVIKA BIBLIOTEK

Henvendelse fra Bærum bibliotek med spørsmål om gruppen kan se nærmere på tilretteleggingen av Sandvika bibliotek for psykisk utviklingshemmede. To medlemmer fra gruppen har vært på befaring og tilbakemelding er gitt til Bærum bibliotek. Saken er ennå ikke avsluttet.

16/94 KULTURMELDING

Tre av gruppens medlemmer har vært på idèdugnad 5. desember og møte 13. desember.

17/94 LEDSAERTJENESTE

Forsalg fra et av medlemmene i gruppen om at det bør legges tilrette for at psykisk utviklingshemmede kan fungere som ledsagere for dårligere fungerende psykisk utviklingshemmede.

Generelt om sakene

For å kunne forberede en sak sammen med medlemmene i gruppen, er det ofte behov for mer tid enn det som vanligvis gis ved f.eks. høringsutalelser eller normal forberedelse av en sak til hovedutvalget. En av grunnene er at gruppen bare møtes hver 14 dag, men en annen viktig grunn er medlemmenes behov for en grundig tilrettelegging. Medlemmene har behov for å få en sak satt inn i en sammenheng de kjenner. De har også behov for kjenne til sakens "historie". Etter en slik grundig gjennomgang, er det nødvendig med flere diskusjoner i gruppen.

Rådgivningsgruppen får i dag unntaksvis tilsendt nødvendig informasjon i god nok tid om saker hvor det kan være aktuelt at gruppen uttaler seg. Min oppgave som tilrettelegger og sekretær er sammen med gruppen å vurdere om vi kan gjøre noe med den enkelte sak. For å gjøre denne vurderingen er vi avhengig av å bli kjent med sakene på et så tidlig tidspunkt som mulig.

Noen saker trenger lang tid på å forberedes. Når vi kommer over saker, er ofte fristen for kort til at gruppen kan få gitt et gjennomarbeidet svar. Det siste året har skoleringsdelen og ansvarsdelen gått mer inn i hverandre. Erfaring viser at det er lettere for medlemmene å forstå teorien når den knyttes direkte til den enkelte sak.

Fremtidsplaner

Gruppen har følgende saker som må det må jobbes med i tiden som kommer.

Samarbeidspartnere

Utvide samarbeidet med samarbeidspartnerne, spesielt Brukerrådet i Løkkeåsveien. Gruppen er avhengig av andre samarbeidspartnere for å kunne arbeide med mange av sakene de er opptatt av. Det er mange saker hvor det er nødvendig med samarbeidspartnere for å få kjennskap til saken og for å få fremmet viktige synspunkter.

Informasjon

I samarbeid med Brukerrådet komme frem til en praktisk ordning for å kunne gi informasjon til medlemmene i Løkkeåsveien. Bruk av informasjonstavler, allmøter osv. Det må også finnes løsninger på hvordan en skal komme i kontakt med de psykisk utviklingshemmede som ikke benytter seg av Løkkeåsveien.

Kommunevalget 1995

I forbindelse med kommune- og fylkestingvalget til høsten er det behov for tilrettelagt informasjon om de ulike partienes politiske synspunkter osv. Det er nødvendig å tilrettelegge denne informasjonen for psykisk utviklingshemmede.

Status på arbeidet i gruppen

Lage avtaler med medlemmenes arbeidssplasser for at de skal kunne få fri med permisjon i forbindelse med møter i Rådgivningsgruppen og møter med samarbeidspartnere.

Tilrettelagt friluftsområde på Stovivannet og Nadderudhallen

Utvikling av Stovivannet som et egnet fritidstilbud/sted for funksjonshemmede. Tilrettelegge Nadderudhallen med tanke på skilting og merking.

Oppfølging

Følge opp de sakene som Rådgivningsgruppen allerede er involvert i.

Det blir viktig i tiden fremover å avklare samfunnets ansvar for å imøtekomme psykisk utviklingshemmedes behov for større grad av medbestemmelse og krav på tilrettelagt informasjon.

Det er nødvendig å synliggjøre gruppen og sette fokus på problematikk rundt spørsmålet om reell medbestemmelse.

Sandvika, 10.02.1995

Lars Ole Bolneset

Spesialpedagogisk konsulent